

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2023

Činnost AKVŠ v roce 2023 vycházela z [Plánu činnosti schváleného výroční konferencí dne 23. 2. 2023](#). V této zprávě je uveden přehled jednotlivých realizovaných aktivit.

1. PŘÍPRAVA VÝROČNÍ KONFERENCE

- Výroční konference se konala dne 23. února 2023 na České zemědělské univerzitě v Praze. Konference se zúčastnily pověřené osoby za jednotlivé členské VŠ.
- Na jednání byly předneseny klíčové dokumenty související s fungováním AKVŠ v roce 2022 a 2023: zpráva o činnosti, zpráva o hospodaření za rok 2022, návrh rozpočtu a plán činnosti na rok 2023. Ke všem zmíněným dokumentům i dalším bodům programu byla otevřena diskuse.
- Po administrativní i organizační stránce byl průběh výroční konference bezproblémový.
- Výstupy výroční konference byly [zveřejněny na webových stránkách AKVŠ](#).

2. ORGANIZAČNÍ A ADMINISTRATIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI AKVŠ

- Výkonný výbor (VV) po celý rok pracoval v nezměněné sestavě tak, jak vzešla z voleb v únoru 2022: PhDr. Markéta Bočková (MU), Ing. Blanka Jankovská (UPCE), Ing. Jiří Jiráť, Ph.D. (VŠCHT), Mgr. Jan Kříž (MU), PhDr. Hana Landová, Ph.D. (ČZU), Mgr. Lucie Panchártek Suchá (UK), PhDr. Radka Římanová, Ph.D. (UK), Ing. Václav Šubrta (VŠE) a Mgr. Jitka Venccláková (TUL).
- VV se v průběhu roku setkával na pravidelných online jednáních (měsíční periodicitu) a na několika výjezdních jednáních (únor – Praha, duben – Pardubice, červen – Praha, září – Bořetice, říjen – Jindřichův Hradec, prosinec – Praha). Zápisy z jednotlivých [jednání jsou veřejně dostupné](#).
- Kromě pravidelných jednání celého VV probíhala i četná jednání menších týmů odpovědných za organizaci jednotlivých akcí v průběhu roku, příp. řešení jednotlivých agend (FPZC, zahraniční exkurze, KAM, BA).
- V roce 2023 přivítala AKVŠ novou členskou instituci, jíž se stala [Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích](#).

3. PRAVIDELNÁ KOMUNIKACE VV S VEDENÍM KNIHOVEN ČLENSKÝCH VŠ

- VV se i v průběhu roku 2023 snažil pravidelné informování o tématech řešených na úrovni VV.
- Byla zorganizována dvě setkání na úrovni: VV + vedení knihoven (červen + prosinec, obě na VŠE). V průběhu roku byla zorganizována i některá online setkání týkající se určitých konkrétních témat či akcí (např.: zahraniční exkurze, assessment centrum). Aktivní byla i oboustranná komunikace v elektronické konferenci „AKVS-REDITELE“.
- Na KAM 2023, jehož se účastní výhradně management knihoven členských VŠ proběhla diskuse zaměřená na problematiku vzdělávání VŠ knihovníků.

4. FOND PODPORY ZAHRANIČNÍCH CEST

- V roce 2023 byla vyhlášena dvě kola výběrového řízení na zahraniční cesty knihovnic a knihovníků knihoven členských VŠ (březen + duben). Dohromady bylo podáno celkem pět projektů.

- Komise hodnotitelů pracovala ve složení: Miloslava Faitová (ZČU), Jiří Mašek (UJEP), Jan Kříž (MU), místopředseda VV AKVŠ, Lucie Melicharová (UPCE), Blanka Jankovská (UPCE), členka VV AKVŠ a Helena Sedláčková (UPOL).
- Přehled výsledků obou kol výběrového řízení je [zveřejněn na webu AKVŠ](#), stejně jako [zprávy](#) ze všech uskutečněných cest.

5. PŘÍPRAVA A REALIZACE KONFERENCE BIBLIOTHECA ACADEMICA 2023

- Bibliotheca academica 2023, s podtitulem: „Otevřeně? Jinak?“ se konala na Fakultě managementu VŠE v Jindřichově Hradci ve dnech 30. 10. – 1. 11. 2023.
- AKVŠ zajistila přípravu odborného programu a úzce spolupracovala s týmem hostitelské univerzity při organizačním zajištění konference.
- V rámci finančního zajištění akce proběhla i četná jednání s firemními partnery.
- Veškeré [informace o konferenci](#), včetně [fotogalerie](#), jsou dostupné na webu AKVŠ. Prezentace z přednášek jsou uloženy v [nově založené komunitě AKVŠ na repozitáři Zenodo](#).

6. STATISTICKÝ ROČNÍ VÝKAZ O VYSOKOŠKOLSKÉ KNIHOVNĚ

- VV organizačně zajistil sběr dat z knihoven členských vysokých škol za rok 2022. Nejzajímavější výstupy byly prezentovány na prosincovém setkání vedení knihoven s VV v Praze.
- Proběhla i diskuse o dalším rozvoji statistického výkazu, jeho úpravách a také možnostech mezinárodní spolupráce v této oblasti.

7. SPOLUPRÁCE AKVŠ NA DŮLEŽITÝCH PROJEKTECH

- AKVŠ působila jako důležitý aktér ve spolupráci na projektech či koordinaci projektů relevantních pro VŠ knihovny. V roce 2023 šlo o projekty: NCIP VaVaI (garant: NTK), CARDS (garant: NTK). Zejména u projektu CARDS jsou zástupci knihoven členských VŠ zapojeni do vybraných pracovních skupin a jsou také členy Odborné rady projektu.
- K celostátním projektům v oblasti knihovnictví se může AKVŠ vyjadřovat i prostřednictvím svých zástupců v Ústřední knihovnické radě, která je poradním orgánem ministra kultury.

8. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

- I v roce 2023 pokračovala spolupráce s mezinárodními organizacemi LIBER a SPARC Europe. AKVŠ byla aktivní i v projektu česko-německého partnerství, který probíhá od roku 2022 do roku 2025.
- Proběhly zahraniční cesty uskutečněné na základě výsledků výběrového řízení Fondu podpory zahraničních cest AKVŠ (podrobnosti viz výše bod 4.) a také zahraniční cesty členů zástupců pracovních skupin za účelem rozvoje zahraniční spolupráce a mezinárodní prezentace činnosti AKVŠ.
- Uskutečnila se historicky první exkurze do knihoven v Berlíně. A na konferenci Bibliotheca academica 2023 přijela zahraniční přednášející – Magda Schwandt z univerzity v Osnabrückeru ([přednáška](#) je dostupná v repozitáři Zenodo).

9. VZDĚLÁVÁNÍ MANAGEMENTU VŠ KNIHOVEN: KAM 2023

- V termínu od 10. do 12. září se konala v jihomoravských Bořeticích již tradiční vzdělávací akce pro management knihoven členských vysokých škol. AKVŠ se podílela na přípravě programu a zajištění externích lektorů.
- Organizačně KAM 2023 skvěle zvládly kolegyně z Ústřední knihovny FSS MU.
- Podrobnosti o programu, lektorech a také fotogalerie z akce jsou [veřejně dostupné na webu AKVŠ](#).

10. STÁŽE VE SPOLUPRÁCI S KNIHOVNAMI ČLENSKÝCH VŠ

- V uplynulém roce proběhly další dvě stáže. Jedna byla opakováním prvního běhu úspěšné stáže zaměřené na téma [Hodnocení výsledků vědy a výzkumu v ČR](#) a konala se v červnu na Mendelově univerzitě. Druhá stáž se věnovala zcela novému tématu [Vydavatelství v knihovnách](#) a konala se v listopadu na Univerzitě Hradec Králové.
- Velká část organizace stáže je vždy na hostitelské univerzitě, zástupce VV přípravy koordinuje a AKVŠ poskytuje i finanční podporu.
- Stáže zatím byly vždy velmi dobře hodnoceny a zdá se, že se jedná o formát, který je efektivní. Jde o velmi intenzivní několikadenní soustředění se na jedno vybrané téma a sdílení zkušeností formou přednášek i diskusí. Velmi ceněna byla vždy možnost navázání užitečných kontaktů mezi knihovnicemi a knihovníky, kteří se zabývají stejnou činností.

11. ČINNOST V RÁMCI PRACOVNÍCH SKUPIN

- AKVŠ v roce 2023 měla tři pracovní skupiny, jejichž činnost koordinovala – zejm. prostřednictvím společných jednání VV s předsedkyněmi skupin.
- Zpráva o činnosti stávajících pracovních skupin: viz Příloha A
- Ustavení dalších pracovních skupin dle potřeby.

PŘÍLOHA A:

Zpráva o činnosti pracovních skupin za rok 2023

Pracovní skupina pro elektronické informační zdroje (PS EIZ)

(předsedkyně: Lucie Panchártek Suchá, UK)

PS EIZ se v roce 2023 scházela pravidelně na měsíční bázi a to online.

PS EIZ se věnovala rozvoji vytyčených témat, přičemž v některých případech došlo k jejich jinému uchopení; týká se propojení LMS a EIZ, kde vážně jednoduché technické řešení a je nutné spíše edukovat, a vyhodnocení využitelnosti EIZ, kde PS EIZ cítí potřebu zaměřit se na zvýšení povědomí o EIZ.

Postupně se PS EIZ daří navazovat spolupráci s Národním centrem pro informační zdroje – CzechELib, resp. NTK. V roce 2023 se tato spolupráce týkala:

- identifikace klíčových licenčních podmínek, které VŠ knihovny potřebují pro každodenní práci,
- získání API k CELUS (zatím dále nerozvíjeno),
- identifikace předplácených kolekcí ve znalostních bázích jednotlivých systémů,
- spolupráce se skupinou PNG Služby.

V květnu proběhlo celodenní prezenční setkání (VŠE, Praha), včetně účasti zástupce CzechELib, který odpovídal na dotazy k fungování CEL a vyslechl podněty, které VŠ knihovny na poli EIZ trápí.

V roce 2023 se zatím nepodařilo navázat větší zahraniční spolupráce a tento úkol trvá.

Mimo pravidelná setkání probíhá komunikace pomocí zřízené emailové konference (akvs-eiz@cesnet.cz). Je to efektivní způsob pro řešení aktuálních problémů.

PS EIZ účelně plnila svou roli místa ke sdílení zkušeností (včetně těch negativních) napříč oblastmi, které se týkají akvizice, zpřístupnění i vyhodnocení elektronických informačních zdrojů.

Pracovní skupina pro informační vzdělávání a informační gramotnost (PS IVIG)

(předsedkyně: Kristýna Paulová, ČZU)

Pracovní skupina IVIG v roce 2023 rozvíjela spolupráci a předávání zkušeností mezi členy. Nadále probíhaly každoměsíční online schůzky. Komunikace probíhala i skrze e-mailovou konferenci VYCHOVA. Během roku 2023 se podařilo navýšit počet členů na současný počet 55 (ze 40 v r. 2022). Výrazně tomu napomáhá spolupracující vedení knihoven. Členství ve skupině je tak podporováno jako ideální krok pro začínajícího lektora. I proto se činnost skupiny zaměřila i na tyto lektory bez zkušeností.

Hlavní činnosti v roce 2023:

- Organizace Semináře IVIG zaměřeného na oblast využití AI v ve výuce v knihovnách (online).
- Otevřená debata "Informační vzdělávání jako pevná součást výuky na VŠ" (Praha).
  - Debata za účasti i nečlenů IVIG probírala téma ukotvení IV na univerzitách a možnosti ([výstup z debaty](#)).
  - Na toto téma navazoval i příspěvek několika členů skupiny na BA 2023.
- Spuštění projektu hospitací ve výuce knihoven
  - V rámci hospitací proběhlo několik návštěv mezi knihovnicí, online i osobně. Skupinová hospitační proběhla v knihovně ČZU.
- Výzkum IV v univerzitních knihovnách
  - Proběhlo další kolo výzkumu, nyní s důrazem na využití AI.

Pracovní skupina pro open science (PS OS)

(předsedkyně: Valentýna Drtinová, UK)

Pracovní skupina se v roce 2023 věnovala následujícím aktivitám:

- Probíhaly pravidelné měsíční online schůzky, jejichž obsahem bylo vzájemné předávání zkušeností v oblasti podpory otevřené vědy na úrovni VŠ, distribuce informací o realizovaných akcích na jednotlivých VŠ a jejich vzájemná časová koordinace a součinnost při propagaci.
- V rámci celonárodně koordinovaných aktivit došlo k zapojení širší OS komunity s akcentem na lokální OS podporu ve VŠ knihovnách.
- Pracovní skupina připravila společný dokument pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s připomínkami k podmínkám poskytovatelů financí v oblasti otevřené vědy.
- Koordinace a součinnost s Pracovní skupinou open science při CZARMA, koordinace s NTK jako open science národním centrem.
- Celonárodní zaštitění strategie pro rozdělování tokenů v rámci transformačních smluv, komunikace a koordinace s CzechELib, pravidelné diskuse a sdílení "best practice" v rámci setkání pracovní skupiny s cílem nastavit optimální postupy.
- Proběhla debata ohledně pojetí open science pro návrh Zákona o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí a o změně některých souvisejících zákonů, který nahrazuje zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů.
- V červnu 2023 proběhlo fyzické setkání členů pracovní skupiny.
- Pracovní skupina uspořádala společnou akci [Open Science Week 2023](#).
- Pracovní skupina si zvolila novou předsedkyni Žanetu Procházkovou z Ústřední knihovny UK, která se ujala funkce 1. 2. 2024.